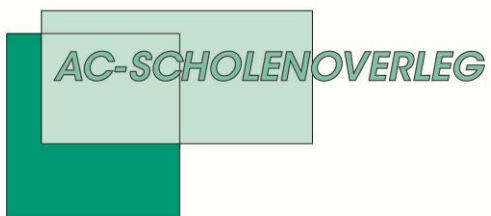

Jaarverslag AC-scholenoverleg 2013-2014

Overlegorgaan van HBO-scholen
met een accountancy-opleiding

Secretariaat AC-scholenoverleg
Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
t.a.v. drs. J. Cluitmans
Postbus 5171
6802 ED Arnhem

Inhoud

Jaarverslag AC-scholenoverleg 2013-2014.....	1
1. Inleiding.....	5
2. Bestuur.....	6
Samenstelling bestuur.....	6
Bestuursvergaderingen.....	6
3. Landelijk AC-scholenoverleg.....	7
Landelijk overleg.....	7
Tweedaagse.....	7
4. Beleid.....	8
Strategisch beleidsplan.....	8
Korte termijn actiepunten.....	8
Middellange termijn actiepunten.....	8
5. Afspraken en regelingen.....	9
Instroomregelingen.....	9
ACA-regeling.....	9
Toezichtsmodel post-hbo.....	9
6. Inhoud onderwijs.....	10
Toetsplan OAT.....	10
Financiering.....	10
Post-hbo-opleiding AA.....	10
7. Extern overleg.....	11
Overleg CEA.....	11
Overleg NBA.....	11
Niet-regulier overleg NBA en CEA.....	11
8. Commissies.....	12
9. Examens.....	13
10. Standpunten.....	14
Contourennota / Vakbekwaamheid verzekerd.....	14
11. Visitatie, accreditatie en aanwijzing.....	15
12. Financieel.....	16
13. Toekomst.....	17
Analyse van de huidige situatie.....	17

De focus op de toekomst.....	17
14. Bijlage 1: Deelnemende hogescholen	18
15. Bijlage 2: Benchmark landelijke examens, instroom en getuigschriften	19
Slaagpercentages landelijke examens.....	19
Instroom bachelor totaal.....	20
Instroom bachelor voltijd	21
Instroom bachelor deeltijd	22
Instroom bachelor duaal	22
Instroom associate degree totaal.....	23
Instroom associate degree voltijd	23
Instroom associate degree deeltijd	24
Instroom associate degree duaal	24
Uitgereikte diploma's bachelor AC.....	25
Uitgereikte diploma's associate degree AC.....	25
Instroom en getuigschriftenpost-hbo-AA	26

1. Inleiding

Nadat in het studiejaar 2012-2013 zowel de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) als de Commissie Eindtermen Accountantsopleiding (CEA) behartenswaardige rapporten over het accountancyonderwijs hadden gepubliceerd (het rapport van de Commissie Onderwijsfusie (COF, de Commissie “Van Arkel”) vanuit de NBA en het rapport van de Adviescommissie Herziening Eindtermen (AHE, de Commissie “Dassen”) vanuit de CEA, kwamen beide organisaties aan het einde van het studiejaar 2013-2014 met de gezamenlijke nota “Vakbekwaamheid verzekerd”. Het AC-scholenoverleg heeft dit rapport met instemming ontvangen. De beoogde scheiding tussen de controlerend accountant (oriëntatie Assurance) en niet-controlerend accountant (oriëntatie accountancy) kan op brede steun vanuit de hbo-opleidingen rekenen. Het AC-scholenoverleg heeft al eerder voor een dergelijke tweedeling gepleit. De sterk afnemende instroom in de post-hbo AA maakte bovendien duidelijk dat ook de markt op een verandering in het onderwijs zit te wachten.

Ook voor de branche zelf was 2013-2014, evenals het jaar ervoor, een roerig jaar. Omzet en werkgelegenheid bleven onder druk staan, als gevolg van zowel de conjuncturele ontwikkelingen als de structurele ontwikkelingen in de branche zelf.

Voor veel bacheloropleidingen was 2013-2014 ook het jaar van de accreditatie. Tevens was het de start van een nieuw aanwijzigingstraject door CEA van de post-hbo-AA-opleidingen.

In deze sterk in beweging zijnde omgeving heeft het AC-scholenoverleg diverse activiteiten ondernomen, gericht op de continuering en versterking van het hbo-onderwijs, zowel in de bachelor accountancy als in de post-hbo-opleiding AA. Middels dit jaarverslag geeft het AC-scholenoverleg inzicht in de door hem uitgevoerde activiteiten.

2. Bestuur

Samenstelling bestuur

De samenstelling van het bestuur is in het schooljaar 2013-2014 niet gewijzigd. De samenstelling van het bestuur was als volgt: E. van Asselt RA AA (voorzitter), drs. J. Cluitmans (secretaris), E. Tuin (penningmeester), drs. J. Verbon-Huisman (lid) en H. van der Zwan (lid).

Bestuursvergaderingen

Het bestuur heeft het afgelopen jaar 6 maal vergaderd. Op de agenda stond onder meer:

- Het voorbereiden van het landelijk overleg en de tweedaagse;
- Het voorbereiden van de reacties op de “Contourennota” en daarmee het leveren van input aan CEA en NBA voor de nota “Vakbekwaamheid verzekerd”;
- Het voorbereiden van overleg met CEA naar aanleiding van de algemene bevindingen in het aanwijzingstraject post-hbo-opleidingen AA;
- Het voorbereiden van een advies inzake de clusterindeling bij de accreditatie alsmede de titulatuur richting de Colleges van Bestuur;
- Het voorbereiden van een studiedag financiering, samen met het Landelijk Overleg Opleidingen Bedrijfseconomie;
- Het opstellen van een notitie ten behoeve van de CEA inzake de driejarige route voor vwo-ers, in het licht van de 200-ec-eis voor de eindtermen;
- Het verrichten van een onderzoek naar de gewenste samenwerking tussen de opleidingen (zowel bachelor als post-hbo) in de toekomst, waaronder begrepen het landelijk examencircuit;
- De financiën.

3. Landelijk AC-scholenoverleg

Het landelijk AC-scholenoverleg is in het verslagjaar zes maal bij elkaar gekomen: vijf bijeenkomsten in Utrecht en éénmaal tijdens de tweedaagse, in Breda (bij Avans Hogeschool).

Landelijk overleg

Tijdens het landelijk overleg zijn onder meer de volgende onderwerpen aan bod gekomen:

- De reacties op de “Contourennota”;
- De reacties op de algemene bevindingen van CEA met betrekking tot de aanwijzing post-hbo;
- Het advies inzake de clusteraccreditatie;
- Onderzoek naar stageplaatsen in de bachelor;
- Analyse van de OAT en het toetsplan OAT;
- Het scholingsplan;
- Instroomeisen voor de bachelor alsmede standaardregelingen voor instroom in de post-hbo.
- De financiën.

Tweedaagse

De eerste dag van de tweedaagse stond in het teken van de ontwikkelingen in het onderwijs naar aanleiding van de Contourennota, onder de noemer “Anticiperen of reageren”. De gastsprekers waren:

- Anton Lok RA over de veranderende eisen in de beroepspraktijk;
- Menno Borst MA RE over Risk management en de rol van de accountant;
- Huub Wieleman RA over de contourennota en de rol van het onderwijs;
- Jan-Paul Leerentveld RA RE over de eindtermen 2015.

4. Beleid

Strategisch beleidsplan

Het bestuur heeft in 2012-2013 een strategisch beleidsplan opgesteld. Dit beleidsplan is in september 2013 vastgesteld in het landelijk overleg. In het strategisch beleidsplan komen onder meer aan bod:

1. De omgevingsfactoren die van invloed zijn op het HBO-AC onderwijs;
2. Een inventarisatie van de stakeholders betrokken bij het HBO-AC onderwijs;
3. Een SWOT-analyse voor het HBO-AC onderwijs;
4. De strategische visie van het AC-Scholenoverleg;
5. De wijze waarop concreet invulling zal worden gegeven aan deze visie;
6. De organisatiestructuur.

In het plan zijn tevens actiepunten opgenomen voor de korte en middellange termijn. In 2013-2014 is op de volgende wijze aan de actiepunten uitvoering gegeven:

Korte termijn actiepunten

- De inhoud van de Overalltoets (OAT, het landelijk examen in de bacheloropleiding) is herijkt en in overeenstemming gebracht met het beroeps- en opleidingsprofiel 2012;
- Voor de OAT is een toetsplan ontwikkeld;
- In overleg met stakeholders is een scholingsplan opgesteld;

Het actualiseren van het toezichtmodel voor de landelijke examens, het opstellen van een reglement voor de benoeming en zittingsduur leden redactiecommissies en het opstellen van profielschetsen voor de leden van de redactiecommissies, is in het studiejaar 2013-2014 voorbereid. De besluitvorming is doorgeschoven naar het najaar van 2014, in verband met de aanwijzing van de CEA.

Middellange termijn actiepunten

De middellange termijn actiepunten waren:

- Het streven naar de ontwikkeling van een wettelijk erkende mkb-accountant zodat de inhoud van de opleiding beter kan worden afgestemd op de beroepspraktijk van de mkb-accountant alsmede een heroriëntatie op de inhoud van de OAT;
- Het streven naar CEA-eindtermen die beter aansluiten bij de behoeften in de mkb-beroepspraktijk;
- Heroriëntatie op het beroepsprofiel van de Associate Degree Accountancy, mede in het licht van de veranderingen in het beroep;
- Het streven naar een betere aansluiting tussen hbo-bachelor en wo-master;
- Het optimaliseren van aansluiting en doorstroom vanuit verschillende studieroutes, met name ook vanuit de bachelor bedrijfseconomie.

Het AC-scholenoverleg concludeert dat met de nota "Vakbekwaamheid verzekerd" door CEA en NBA een cruciale stap met betrekking tot de eerste bullit is gezet. Op basis hiervan zal de komende jaren aan de andere middellange termijn actiepunten door het AC-scholenoverleg inhoud gegeven worden.

5. Afspraken en regelingen

In het studiejaar 2013-2014 heeft het AC-scholenoverleg, in samenwerking met CEA en de Vereniging van Aangewezen Accountantsopleidingen (VAAC), generieke instroomregelingen in de AA-opleiding opgesteld. Daarnaast heeft het AC-scholenoverleg actief geparticipeerd in de door de NBA geïnitieerde commissie integratie theorie- en praktijkopleiding. Tot slot is, mede in het kader van de aanwijzing, de voorbereiding getroffen voor de wijziging van het toezichtsmodel in de post-hbo-opleiding.

Instroomregelingen

In samenwerking met de Commissie Eindtermen Accountantsopleiding (CEA) en de Vereniging van Aangewezen Accountantsopleidingen (VAAC) en de NBA is de afgelopen twee jaar gewerkt aan door CEA erkende generieke instroomregelingen in de AA-opleiding voor specifieke doelgroepen. Uitgangspunt hierbij waren regelingen die al bekrachtigd waren door de Adviescommissie Vrijstellingen, maar nog niet door CEA.

Aan het einde van het studiejaar 2013-2014 lagen de volgende regelingen ter besluitvorming bij de CEA voor:¹

1. Een instroomregeling voor studenten die vanuit de bachelor of master van Nyenrode instromen in de AA-opleiding;
2. Een generieke instroomregeling voor afgestudeerden van een hbo-opleiding bedrijfseconomie;
3. Een generieke instroomregeling voor afgestudeerden van een spd-opleiding;
4. Procedureafspraken voor het vaststellen van vrijstellingen en deficiënties van afgestudeerden van andere geaccrediteerde bachelor- en masteropleidingen.

ACA-regeling

In het voorgaande verslagjaar is besloten dat de zgn. ACA-regeling uiterlijk met ingang van 2014-2015 niet meer in de OER van de opleidingen wordt opgenomen. In het verlengde daarvan is in het afgelopen jaar een toetsplan ontwikkelde voor de OAT met als doel het niveau van met name de vakken Externe Verslaggeving en Administratieve Organisatie in de OAT in overeenstemming te brengen met het landelijk beroeps- en opleidingsprofiel uit 2009.

Toezichtsmodel post-hbo

In het verslagjaar heeft het AC-scholenoverleg voorbereidingen getroffen voor het aanpassen van de toezichtsregeling in de post-hbo-opleiding AA. Het betreft hier het toezicht op de landelijke examens en met name op de kwaliteit van de correctie door de hogescholen. Kern van het standpunt van het AC-scholenoverleg is hierbij dat het eigen toezicht vanuit het AC-scholenoverleg op de scholen te verkiezen is boven het vier-ogen-principe binnen de scholen. In verband met de definitieve besluiten van CEA in het kader van de aanwijzing is de besluitvorming over het toezichtsmodel doorgeschoven naar het studiejaar 2014-2015.

---

¹ CEA heeft deze regelingen in september 2014 bekrachtigd

6. Inhoud onderwijs

Toetsplan OAT

Bij het afschaffen van de regeling omtrent het diploma Accountancy Algemene Variant (ACA-regeling) in het vorige verslagjaar heeft het landelijk overleg de redactiecommissie OAT de opdracht gegeven om het niveau van met name de vakken Externe Verslaggeving en Administratieve Organisatie in de OAT in overeenstemming te brengen met het landelijk beroeps- en opleidingsprofiel uit 2009. Dit heeft geresulteerd in een toetsplan voor de Overalltoets, dat in november 2013 door het AC-scholenoeverleg is vastgesteld. Dit toetsplan is richtinggevend voor de constructie van de OAT en zal in het volgende studiejaar geëvalueerd worden en indien nodig bijgesteld.

Financiering

De eindtermen voor het vakgebied Financiering zijn door de Commissie Eindtermen Accountantsopleiding in 2013 structureel herzien. Om de individuele hogescholen en docenten te ondersteunen bij de implementatie van deze gewijzigde eindtermen, heeft het AC-scholenoeverleg in samenwerking met het Landelijk Overleg Opleiding Bedrijfseconomie (LOOBE) een studiedag voor docenten financiering van de opleidingen accountancy en bedrijfseconomie georganiseerd.

Post-hbo-opleiding AA

De door de CEA in 2008 opgestelde eindtermen zijn in het afgelopen studiejaar volledig in alle opleidingen geïmplementeerd. Nadat in 2011-12 de eerste hogescholen de post-hbo-opleiding AA aanboden in overeenstemming met de CEA eindtermen, hebben in 2012-13 alle hogescholen de post-hbo-AA in de nieuwe stijl (bestaande uit Audit & Assurance A&B, Externe Verslaggeving en Bestuurlijke informatievoorziening) aangeboden. Voor studenten die voor de invoering van de CEA eindtermen aan hun opleiding zijn begonnen, was dit verslagjaar de laatste mogelijkheid om de opleiding oude stijl (Belastingrecht 3, LAC A en B en Strategisch Management MKB) af te ronden.

Het AC-scholenoeverleg heeft in 2013-2014 zorg gedragen voor de landelijke examens in zowel de oude als de nieuwe stijl.

7. Extern overleg

Het bestuur heeft met de CEA en de NBA tweemaal per jaar regulier overleg. Daarnaast zijn er diverse vormen van overleg op incidentele basis, zowel met CEA en NBA als ook met andere stakeholders.

Overleg CEA

Het bestuur heeft het afgelopen jaar tweemaal regulier overleg gehad met de Commissie Eindtermen Accountantsopleiding. Agendapunten waren onder meer:

- Aanwijzing post-bachelor opleidingen AA door de CEA.
- Landelijk examencircuit.
- Instroom- en vrijstellingsproblematiek.
- Toekomst accountantsopleidingen.
- Algemene afstudeervariant en bonuspuntenregeling.

In het kader van de aanwijzing van de post-hbo-opleidingen AA heeft een vertegenwoordiging van het bestuur overleg gehad met CEA. In dit overleg zijn afspraken gemaakt met CEA over de gang van zaken rond de aanwijzing, alsmede de rol die het AC-scholenoverleg hierin speelt. Het AC-scholenoverleg heeft een aantal zaken, zoals de onderwijsprogramma's, die landelijk zijn ontwikkeld ter ondersteuning van de implementatie van de CEA eindtermen in de post HBO-fase, aan CEA ter beschikking gesteld.

Daarnaast is er nauw samengewerkt met CEA bij de totstandkoming van de generieke instroomregelingen in de AA-opleiding (zie hoofdstuk 5 afspraken en regelingen, paragraaf instroomregeling).

Overleg NBA

In het afgelopen studiejaar heeft het bestuur éénmaal regulier overleg gehad met een delegatie van de NBA. Op de agenda stond onder meer:

- Ontwikkelingen binnen het hbo-AC onderwijs
- Ontwikkelingen binnen de NBA
- Toekomstig onderwijsmodel

Niet-regulier overleg NBA en CEA

In het verslagjaar heeft het bestuur dan wel een delegatie van het bestuur enkele malen niet regulier overleg gehad met CEA en NBA over onder meer het aanwijzingstraject van de CEA en de ontwikkeling van het beroepsprofiel en de visie op de contourennota in het kader van het toekomstige onderwijsmodel. Daarnaast heeft de voorzitter geparticipeerd in de door de NBA ingestelde commissie Integratie Theorie- en Praktijkopleiding.

8. Commissies

In het verslagjaar zijn binnen het AC-scholenoeverleg geen commissies geweest, anders dan de redactiecommissies voor de landelijke examens.

9. Examens

Binnen de accountantsopleiding zijn de landelijke examens, in de bachelor (de Overalltoets, OAT) en in de post-bachelor, van groot belang. Het AC-scholenoverleg heeft er in 2013-14 voor zorg gedragen dat in januari en juni examenrondes hebben plaats gevonden voor alle landelijke examens. In beide rondes zijn de volgende landelijke examens afgenomen:

- OAT (bachelor)
- Audit en Assurance A (nieuwe stijl)
- LAC A (oude stijl)
- Audit en Assurance B / LAC B (oude en nieuwe stijl)
- Externe verslaggeving (nieuwe stijl)
- Bestuurlijke informatievoorziening (nieuwe stijl)
- Belastingrecht 3 (oude stijl)
- Strategisch Management MKB (oude stijl)

Bij de examens hebben zich geen calamiteiten voorgedaan. De examens oude stijl zijn in juni 2014 voor het laatst aangeboden. Op 31-12-2014 is de overgangsregeling, zoals overeengekomen met CEA afgelopen. Vanaf dat moment kunnen studenten alleen nog in de nieuwe stijl afstuderen. De regelingen hieromtrent zijn vermeld op het openbare deel van de website van het AC-scholenoverleg. (www.ac-scholenoverleg.nl)

10. Standpunten

Contourennota / Vakbekwaamheid verzekerd

CEA en NBA hebben het bestuur van het AC-scholenoeverleg in de gelegenheid gesteld om zowel mondeling als schriftelijk te reageren op de conceptversie van de 'Contourennota'. Op de definitieve versie heeft het voltallige AC-scholenoeverleg gereageerd. Het AC-scholenoeverleg heeft hierbij onder meer het volgende aangegeven:

- Het AC-scholenoeverleg onderschrijft de voorgestelde differentiatie in accountantsopleiding van harte. Naar zijn mening is het noodzakelijk en urgent dat de accountantsopleiding, met name voor de accountant in het midden- en kleinbedrijf, beter wordt afgestemd op de beroepsuitoefening;
- Het AC-scholenoeverleg kan zich vinden in de voorgestelde kwalificatiestructuur met dien verstande dat naar zijn mening een onderscheid gemaakt moet worden tussen accountants met en zonder OOB-bevoegdheid;
- Het AC-scholenoeverleg kan zich vinden in het eindniveau, met de kanttekening dat voor de hbo-accountant naar zijn mening een professional masterniveau niet vereist is, en volstaan kan worden met het huidige niveau (post-hbo) voor beide oriëntaties.
- Het AC-scholenoeverleg vindt dat de voorgestelde differentiatie goed aansluit op de ontwikkelingen in de beroepspraktijk.
- De conceptuele kaders zullen volgens het AC-scholenoeverleg in het theoretisch deel van de opleiding moeten worden aangeboden. De herhaalde toepassing daarvan zal uiteindelijk ook plaats kunnen vinden in de praktijkopleiding. Hierbij kan ondersteuning vanuit de scholen geleverd worden, bijvoorbeeld door intervisie-achtige bijeenkomsten onder begeleiding van ervaren accountants-docenten.
- Het AC-scholenoeverleg is het eens met het behoud van de brede titelbescherming.
- Het AC-scholenoeverleg is van mening dat het primair een zaak van de beroepsorganisatie is om de titulatuur te bepalen. Het onderwijs zal hierin volgend zijn.

Het ACS heeft een notitie opgesteld, waarin zij beargumenteerd heeft waarom het niet wenselijk is een accountant met de oriëntatie 'Accountancy' zoals beschreven in de Contourennota de bevoegdheid te geven om vrijwillige jaarrekeningcontroles uit te voeren. Dit omdat er naar zijn mening geen aantoonbaar verschil is tussen de eisen moeten worden gesteld aan de wettelijke resp. de vrijwillige controle van jaarrekeningen. Het ACS heeft met instemming kennis genomen van de definitieve versie van de contourennota die de titel "Vakbekwaamheid verzekerd" draagt en waarin de vrijwillige controle van jaarrekeningen niet meer is opgenomen in de oriëntatie accountancy.

11. Visitatie, accreditatie en aanwijzing

De meeste bacheloropleidingen accountancy moesten voor 31-12-14 opnieuw geaccrediteerd worden door de NVAO (Nederlands Vlaamse Accreditatie Organisatie). De visitatietrajecten ter voorbereiding op deze accreditatie zijn veelal voor of aan het begin van het verslagjaar afgerond. De definitieve beoordelingen van de NVAO zijn in het algemeen na afloop van het verslagjaar bekend geworden.

In het kader van het dubbele toezicht op deze opleidingen (door NVAO en CEA) zijn door NVAO en CEA afspraken gemaakt over de inbreng vanuit de CEA in de accreditatiekader van de NVAO.

Het AC-scholenoeverleg heeft waardering voor de afspraken die hieromtrent tussen NVAO en CEA gemaakt zijn. Door het in elkaar vlechten van beide toezichtsregimes, wordt de administratieve last voor de opleidingen beperkt en is er sprake van een eenduidig en helder toezichtskader voor de bachelor AC-opleidingen.

De post-hbo-opleidingen hebben een aanwijzing van CEA die loopt tot 31 december 2014. In het voorjaar van 2013 heeft CEA een start gemaakt met het nieuwe aanwijzingstraject, dat een doorlooptijd heeft van twee studiejaar. Het verslagjaar was het tweede jaar van dit aanwijzingstraject. Het bestuur van het AC-scholenoeverleg heeft regelmatig contact gehad met CEA over dit traject.

12. Financieel

Het AC-scholenoeverleg heeft het boekjaar 2013-2014 afgesloten met een positief saldo van ruim € 12.000, (begroot was ruim €3.000). Het eigen vermogen op 1-9-2014 bedroeg afgerond €38.000.

De kascontrole is uitgevoerd door drs. Lamé en dhr. Engberink RA. In zijn vergadering van 20 januari 2014 heeft het AC-scholenoeverleg de jaarrekening over 2013-2014 goedgekeurd.

13. Toekomst

Analyse van de huidige situatie

Op het moment van schrijven van deze toekomstparagraaf, februari 2015, is de Commissie Eindtermen Accountantsopleiding bezig met het samenstellen van werkgroepen die, op basis van het rapport “Vakbekwaamheid Verzekerd” nieuwe eindtermen voor de accountantsopleiding zullen opstellen. Gelijktijdig wordt binnen de NBA gewerkt aan een nieuw beroepsprofiel, op basis van hetzelfde rapport.

De dalende instroom in de opleidingsvarianten waarvoor een dienstverband met een accountantspraktijk is vereist, heeft zich in het verslagjaar voortgezet. Naast conjuncturele factoren die van invloed zijn op de werkgelegenheid in de accountancysector zijn er ook invloeden die structureel van invloed zijn op de aard en de omvang van de werkzaamheden in de accountancy. We zien enerzijds dat het digitaliseren van de basiswerkzaamheden in een stroomversnelling terecht is gekomen en anderzijds dat de kantoren en organisaties voor het invullen van de adviesfunctie steeds vaker een beroep doen op personeel dat niet als accountant is opgeleid. Voorts constateren we dat de kennis op het gebied van ICT achter loopt bij de behoeften van de kantoren en hun cliënten. Een andere tendens die we waarnemen is de toenemende vraag en belangstelling voor de accountancyopleiding vanuit de overheid. Tot slot tonen de resultaten van de recentelijk door de AFM uitgevoerde kwaliteitstoetsingen aan dat het uitvoeren van de wettelijke controletaak vraagt om aanvullende opleidingseisen, niet alleen op het terrein van kennis maar met name ook op het gebied van ethiek, beroepshouding en gedrag.

De focus op de toekomst

Het AC-scholenoverleg is verheugd over het feit dat een nieuwe opleidingsstructuur, die beter recht doet aan met name de positie van de mkb-accountant, eindelijk concrete vormen krijgt. In het vorige jaarverslag is al geconcludeerd dat de analyse van de ontwikkelingen binnen de accountancy leidt tot andere opleidingseisen dan de huidige voor de accountants van de toekomst die wij opleiden of op gaan leiden.

Zoals ook vorig jaar al is aangegeven, is het bewandelen van de koninklijke weg bij de implementatie van de nieuwe eindtermen er een die, gegeven de turbulente omgeving, te lang is. Een versnelde invoering is noodzakelijk en realiseerbaar door een uitbreiding van de post-hbo van 30 naar 60 ec. Op deze wijze kunnen nieuwe eindtermen versneld ingevoerd worden, terwijl tegelijkertijd een einde kan worden gemaakt aan de huidige situatie waarbij met name de post-hbo-AA-opleiding gedomineerd wordt door vakinhouden die weinig te maken hebben met de beroepspraktijk van de studenten die de opleiding volgen. Het is weinig zinvol om langer dan strikt noodzakelijk door te gaan met het opleiden van studenten voor een certificerende bevoegdheid, die zij nimmer zullen gebruiken. Deze visie wordt, blijkens de resultaten van een enquête die is gehouden onder de leden van het AC-Scholenoverleg, breed gedragen.

14. Bijlage 1: Deelnemende hogescholen

1. Avans hogeschool (Breda en Den Bosch)
2. Christelijke Hogeschool Windesheim
3. Fontys Hogeschool
4. Haagse Hogeschool
5. Hanzehogeschool Groningen
6. Hogeschool in Holland (Alkmaar, Diemen en Rotterdam)
7. Hogeschool Rotterdam
8. Hogeschool Utrecht
9. Hogeschool van Amsterdam
10. Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (Arnhem en Nijmegen)
11. Noordelijke Hogeschool Leeuwarden
12. Saxion Hogeschool (Deventer en Enschede)
13. Hogeschool Zuyd

15. Bijlage 2: Benchmark landelijke examens, instroom en getuigschriften

De slaagpercentages en aantal kandidaten landelijke examens zijn ontleend aan de rapportages van de redactiecommissie in het kader van het eigen toezicht door het ac-scholenoverleg. De cijfers over de instroom in de bacheloropleiding en in het ad-traject zijn afkomstig van de website van de Vereniging Hogescholen. De cijfers over de postbachelor zijn opgaven van de opleidingen zelf.

Slaagpercentages landelijke examens

Vak	Examenronde januari 2014		Examenronde juni 2014	
	Aantal kandidaten	Slaagpercentage	Aantal kandidaten	Slaagpercentage
OAT	884	56%	628	40%
LAC A/A&A A	217	50%	122	43%
LAC B/A&A B	111	53%	194	57%
BIV	143	78%	80	63%
EV	121	35%	186	45%
BR3	14	71%		
SMKB	29	41%	34	97%

Instream bachelor totaal

hogeschool	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	cumm 04-13	gem 04- 13
avans hs.	148	151	179	239	275	297	268	271	324	299	2451	245,1
chr. hs. windesheim	91	95	87	106	102	134	123	111	113	79	1041	104,1
fontys hs.	99	103	101	97	88	99	112	99	121	115	1034	103,4
haagse hs.	101	108	136	147	164	167	154	169	164	174	1484	148,4
hanzehogeschool groningen	81	79	94	123	146	118	115	124	133	103	1116	111,6
hs. inholland	196	162	120	102	124	180	193	72	71	93	1313	131,3
hs. rotterdam	145	171	233	214	218	250	216	230	238	157	2072	207,2
hs. utrecht	67	70	101	133	125	146	155	125	91	103	1116	111,6
hs. van amsterdam	145	185	220	230	240	269	236	245	257	221	2248	224,8
hs. van arnhem en nijmegen	103	113	127	169	175	162	171	142	162	212	1536	153,6
nhl hs.	47	37	38	48	41	51	62	40	70	46	480	48
saxion hs.	49	58	75	66	85	87	84	106	99	110	819	81,9
zuyd hs.	52	42	49	73	80	94	75	84	75	103	727	72,7
Eindtotaal	1324	1374	1560	1747	1863	2054	1964	1818	1918	1815	17437	1743,7

Instream bachelor voltijd

hogeschool	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	cumm 04-13	gem 04- 13
avans hs.	93	80	100	149	162	186	191	214	251	241	1667	166,7
chr. hs. windesheim	65	76	72	89	82	120	114	103	102	72	895	89,5
fontys hs.	77	86	91	66	61	69	80	85	107	97	819	81,9
haagse hs.	75	85	109	130	152	162	154	169	164	174	1374	137,4
hanzehogeschool groningen	74	71	76	91	101	85	96	112	124	103	933	93,3
hs. inholland	165	134	100	91	100	154	155	52	71	93	1115	111,5
hs. rotterdam	104	125	185	172	178	185	178	200	195	157	1679	167,9
hs. utrecht	56	64	87	117	117	114	128	107	67	80	937	93,7
hs. van amsterdam	80	123	165	160	187	216	174	194	214	221	1734	173,4
hs. van arnhem en nijmegen	74	90	96	126	125	130	147	128	137	173	1226	122,6
nhl hs.	42	37	36	47	41	51	62	40	70	46	472	47,2
saxion hs.	49	58	75	66	85	87	84	106	99	110	819	81,9
zuyd hs.	52	42	49	73	80	94	75	84	75	103	727	72,7
Eindtotaal	1006	1071	1241	1377	1471	1653	1638	1594	1676	1670	14397	1439,7

Instream bachelor deeltijd

hogeschool	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	cumm 04-13	gem 04- 13
avans hs.	38	38	41	55	81	84	53	31	29	33	483	48,3
chr. hs. windesheim	19	15	10	15	16	11	5	3	4	3	101	10,1
fontys hs.	22	17	10	31	27	30	32	14	14	18	215	21,5
haagse hs.	26	23	27	17	12	5					110	18,3
hanzehogeschool groningen				9	21	15	6	4			55	11
hs. inholland	16	16	15	7	19	20	38	20			151	18,9
hs. rotterdam	22	21	13	10	14	24	9	3	1		117	13
hs. utrecht	1										1	1
hs. van arnhem en nijmegen	12	11	6	13	14	12	13	1	10	29	121	12,1
Eindtotaal	156	141	122	157	204	201	156	76	58	83	1354	135,4

Instream bachelor duaal

hogeschool	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	cumm 04-13	gem 04- 13
avans hs.	17	33	38	35	32	27	24	26	44	25	301	30,1
chr. hs. windesheim	7	4	5	2	4	3	4	5	7	4	45	4,5
hanzehogeschool groningen	7	8	18	23	24	18	13	8	9		128	14,2
hs. inholland	15	12	5	4	5	6					47	7,8
hs. rotterdam	19	25	35	32	26	41	29	27	42		276	30,7
hs. utrecht	10	6	14	16	8	32	27	18	24	23	178	17,8
hs. van amsterdam	65	62	55	70	53	53	62	51	43		514	57,1
hs. van arnhem en nijmegen	17	12	25	30	36	20	11	13	15	10	189	18,9
nhl hs.	5		2	1							8	2,7
Eindtotaal	162	162	197	213	188	200	170	148	184	62	1686	168,6

Instream associate degree totaal

hogeschool	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	cumm 04-13	gem 04-13
avans hs.		33	34	44	30	25	11	2	179	25,6
fontys hs.		12	222	54	67	49	41	91	536	76,6
hs. inholland						18	21	123	162	54,0
hs. utrecht						127	71		198	99,0
hs. van amsterdam						4	31	77	112	37,3
hs. van arnhem en nijmegen	6	20	12	26	26	24	28	21	163	20,4
Eindtotaal	6	65	268	124	123	247	203	314	1350	168,8

Instream associate degree voltijd

hogeschool	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	cumm 04-13	gem 04-13
avans hs.		11	11	20	15	17	3		77	12,8
fontys hs.		8	18	20	31	26	21	19	143	20,4
hs. inholland						14	21	54	89	29,7
hs. utrecht						127	71		198	99,0
hs. van arnhem en nijmegen	6	20	8	14	19	15	20	21	123	15,4
Eindtotaal	6	39	37	54	65	199	136	94	630	78,8

Instroom associate degree deeltijd

hogeschool	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013		cumm 04-13	gem 04- 13
avans hs.	19	20	22	10	7	8	2		88	12,6
fontys hs.	4	204	34	36	23	20	72		393	56,1
hs. inholland					3		69		72	36,0
hs. van arnhem en nijmegen		2	6	5	1	4			18	3,6
Eindtotaal	23	226	62	51	34	32	143		571	81,6

Instroom associate degree duaal

hogeschool	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013		cumm 04-13	gem 04- 13
avans hs.	3	3	2	5	1				14	2,8
hs. inholland					1				1	1,0
hs. van amsterdam					4	31	77		112	37,3
hs. van arnhem en nijmegen		2	6	2	8	4			22	4,4
Eindtotaal	3	5	8	7	14	35	77		149	21,3

Uitgereikte diploma's bachelor AC

hogeschool	2008	2009	2010	2011	2012	cumm 08-12	gem 08-12
avans hs.	88	104	134	170	146	642	128
chr. hs. windesheim	87	68	66	50	53	324	65
fontys hs.	73	71	63	62	42	311	62
haagse hs.	37	41	29	52	37	196	39
hanzehogeschool groningen	50	73	72	79	45	319	64
hs. inholland	85	61	43	33	34	256	51
hs. rotterdam	65	76	82	57	71	351	70
hs. utrecht	38	34	55	73	61	261	52
hs. van amsterdam	42	58	63	85	61	309	62
hs. van arnhem en nijmegen	81	88	101	97	79	446	89
nhl hs.	37	32	47	33	18	167	33
saxion hs.	16	19	16	20	12	83	17
zuyd hs.	31	41	35	34	34	175	35
Eindtotaal	730	766	806	845	693	3.840	768

Uitgereikte diploma's associate degree AC

hogeschool	2008	2009	2010	2011	2012	cumm 08-12	gem 08-12
avans hs.	8	17	29	20	15	89	18
fontys hs.	135	32	44	27	17	255	51
hs. inholland					2	2	2
hs. utrecht				119	75	194	97
hs. van amsterdam					4	4	4
hs. van arnhem en nijmegen	7	13	21	24	16	81	16
Eindtotaal	150	62	94	190	129	625	125

Instroom en getuigschriftenpost-hbo-AA

Instroom en getuigschriften Post-hbo-AA	Instroom				Uitgereikte getuigschriften AA			
	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014
Naam Hogeschool								
De Haagse Hogeschool	19	21	-	-	11	8	4	1
Saxion	3	3	3	2	4	0	1	0
Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	49	35	28	37	9	34	20	21
NHL Hogeschool	16	33	16	9	15	24	16	10
Hogeschool Utrecht	7	25	23	12	5	16	11	33
Hanzehogeschool Groningen	25	30	15	13	21	25	15	22
Hogeschool Windesheim Zwolle	50	25	26	24	19	38	19	33
Hogeschool van Amsterdam	28	14	7	-	2	8	18	-
Hogeschool Inholland Diemen	19	16	8	-	15	4	2	2
Fontys	24	26	22	16	31	38	12	16
Hogeschool Rotterdam	25	20	17	20	10	20	10	9
Hogeschool Zuyd	21	19	20	12	15	10	22	8
Avans +	53	76	60	60	20	20	20	20
Totaal	339	341	245	205	177	245	169	175

